

"कर्णाली प्रदेश स्थानीय तहका पदाधिकारी तथा सदस्यहरूले पाउने सुविधाका सम्बन्धमा व्यवस्था गर्न बनेको विधेयक, २०७५"

**प्रस्तावना** : गाउँसभा, नगरसभा र जिल्ला समन्वय समितिका सदस्यहरूको सुविधासम्बन्धमा व्यवस्था गर्न वाञ्छनीय भएकाले,

कर्णाली प्रदेश सभाले सभाको पहिलो वर्षमा यो ऐन बनाएको छ ।

१. **संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ** : (१) यस ऐनको नाम "कर्णाली प्रदेश स्थानीय तहका पदाधिकारी तथा सदस्यहरूको सुविधासम्बन्धी ऐन, २०७५" रहेको छ ।

(२) यो ऐन तुरुन्त प्रारम्भ हुनेछ ।

२. **परिभाषा**: विषय वा प्रसङ्गले अर्को अर्थ नलागेमा यस ऐनमा,

(क) "अध्यक्ष" भन्नाले संविधानको धारा २१५ को उपधारा (१) बमोजिमको गाउँ कार्यपालिकाको अध्यक्ष सम्झनु पर्छ ।

(ख) "उपप्रमुख" भन्नाले संविधानको धारा २१६ को उपधारा (२) बमोजिमको नगर कार्यपालिकाको उपप्रमुख सम्झनु पर्छ ।

(ग) "उपाध्यक्ष" भन्नाले संविधानको धारा २१५ को उपधारा (२) बमोजिमको गाउँ कार्यपालिकाको उपाध्यक्ष सम्झनु पर्छ ।

(घ) "कार्यपालिका" भन्नाले गाउँ कार्यपालिका वा नगर कार्यपालिका सम्झनु पर्छ ।

(ङ) "पदाधिकारी" भन्नाले अध्यक्ष, प्रमुख, समन्वय समिति प्रमुख, उपाध्यक्ष, उपप्रमुख वा समन्वय समिति उपप्रमुख तथा वडा अध्यक्ष सम्झनु पर्छ ।

(च) "प्रमुख" भन्नाले संविधानको धारा २१६ को उपधारा (१) बमोजिमको नगर कार्यपालिकाको प्रमुख सम्झनु पर्छ ।

(छ) "वडा" भन्नाले गाउँपालिका वा नगरपालिकाको वडा सम्झनु पर्छ ।

(ज) "सदस्य" भन्नाले संविधानको धारा २१५ को उपधारा (२) बमोजिमको गाउँ कार्यपालिका वा संविधानको धारा २१६ को उपधारा (२) बमोजिमको नगर कार्यपालिकाको सदस्य सम्झनु पर्छ र सो शब्दले संविधानको धारा २२० को उपधारा (३) बमोजिमको जिल्ला समन्वय समितिको सदस्यलाई समेत सम्झनु पर्छ ।

(झ) "समन्वय समितिको प्रमुख" भन्नाले संविधानको धारा २२० को उपधारा (३) बमोजिमको जिल्ला समन्वय समितिको प्रमुख सम्झनु पर्छ ।

(ञ) "समन्वय समितिको उपप्रमुख" भन्नाले संविधानको धारा २२० को उपधारा (३) बमोजिमको जिल्ला समन्वय समितिको उपप्रमुख सम्झनु पर्छ ।

- (ट) "सभा" भन्नाले गाउँपालिकाको हकमा गाउँसभा, नगरपालिकाको हकमा नगरसभा र जिल्ला समन्वय समितिको हकमा जिल्ला सभा सम्झनु पर्छ ।
- (ठ) "सभाका सदस्य" भन्नाले संविधानको धारा २२२ र धारा २२३ बमोजिमको गाउँसभा वा नगरसभाका सदस्य सम्झनु पर्छ ।
- (ड) "स्थानीय तह" भन्नाले गाउँपालिका वा नगरपालिका वा जिल्ला सभा सम्झनु पर्छ ।
३. सुविधाको प्रारम्भ : स्थानीय तहका पदाधिकारी र सदस्यले आफू निर्वाचित भई अनुसूची -२ बमोजिम पद तथा गोपनीयताको सपथ लिई पदभार ग्रहण गरेको मितिदेखि अनुसूची-१ बमोजिमको रकममा नबढ्ने गरी स्थानीय तहको आन्तरिक स्रोत समेतका आधारमा मासिक सुविधा पाउनेछन् ।
- तर चरम आर्थिक विश्रृंखलता वा प्राकृतिक विपद वा महामारीको कारणले गम्भीर सङ्कट उत्पन्न भई सङ्कटकाल घोषणा भएको अवस्थामा यो व्यवस्था लागू हुने छैन ।
४. सवारी तथा यातायात सुविधा: (१) प्रमुख तथा अध्यक्षलाई सम्बन्धित स्थानीय तहले सवारी साधन तथा इन्धन उपलब्ध गराउन सक्नेछ ।
- (२) उपदफा (१) बमोजिम सवारी साधन उपलब्ध गराएकोमा यस दफा बमोजिमको अन्य यातायात सुविधा उपलब्ध गराइने छैन र त्यस्तो सवारी साधनलाई सभाले तोकेबमोजिमको इन्धन तथा मोविल उपलब्ध गराइनेछ ।
- (३) गाउँपालिका वा नगरपालिकाका वडाध्यक्ष वा सदस्यलाई स्थानीय तहको केन्द्र रहेको स्थानमा बैठकमा भाग लिन जाँदा र फर्कँदा यातायात प्रयोग गर्नुपर्ने भएमा त्यस्तो पदाधिकारी तथा सदस्यले स्थानीय तहको आन्तरिक स्रोत समेतको आधारमा सार्वजनिक यातायातमा लाग्ने खर्च रकम बराबरको यातायात खर्च पाउन सक्नेछन् ।
५. पत्रपत्रिका र सञ्चार सुविधा : (१) स्थानीय तहले पदाधिकारीलाई स्थानीय तहको आन्तरिक स्रोत समेतको आधारमा न्यूनतम सङ्ख्यामा पत्रपत्रिका खरिद गरी उपलब्ध गराउनेछ ।
- (२) पदाधिकारीलाई सञ्चार सुविधाबापत अनुसूची-१ मा उल्लेख भएबमोजिमको रकममा नबढ्ने गरी स्थानीय तहको आन्तरिक स्रोत समेतको आधारमा सञ्चार सुविधा वापतको रकम दिइनेछ ।
६. दैनिक भ्रमण भत्ता : (१) सदस्यहरूले स्थानीय तहसँग सम्बन्धित कामको सिलसिलामा नेपालभित्र वा नेपालबाहिर भ्रमण गर्नुपर्दा स्थानीय तहको आन्तरिक स्रोत समेतको आधारमा अनुसूची-१ बमोजिमको दरमा नबढ्ने गरी दैनिक भ्रमण भत्ता पाउनेछन् ।
- (२) सदस्यहरूले उपदफा (१) बमोजिम भ्रमण गर्नुपरेमा सोबापत लाग्ने यातायात खर्च बिल बमोजिमको रकम भुक्तानी पाउनेछन् ।

(३) सदस्यहरूले उपदफा (१) बमोजिम भ्रमण गर्दा भ्रमण अवधिको लागि अनुसूची-१ मा उल्लेख भएबमोजिमको रकमको दुर्घटना बीमा गर्दा लाग्ने बीमा शुल्कबापत बिलबमोजिमको रकम पाउनेछन् ।

७. चाईपर्व खर्च : पदाधिकारी र सदस्यले आफ्नो धर्म, संस्कृति र परम्पराअनुसार मनाइने चाईपर्वको लागि आफूले खाइपाई आएको एक महिनाको सुविधा बराबरको रकम प्रत्येक आर्थिक वर्षमा चाईपर्व खर्चको रूपमा पाउनेछन् ।

८. एउटा सुविधा मात्र पाउने : सरकारी कोषबाट निवृत्तभरण पाएको व्यक्ति, पदाधिकारी वा सदस्यमा निर्वाचित वा मनोनयन भएमा त्यस्तो पदाधिकारी वा सदस्यले निवृत्तभरण वा यस ऐन बमोजिमको सुविधामध्ये एउटा मात्र सुविधा पाउनेछ ।

९. दृष्टिविहिन र अशक्त पदाधिकारी वा सदस्यलाई विशेष सुविधा : (१) कुनै पदाधिकारी वा सदस्य दृष्टिविहिन वा शारीरिक रूपले अशक्त भई हिँडडुल गर्न निजलाई परिचारकको सेवा आवश्यकता छ भन्ने कुरा अध्यक्ष वा प्रमुख वा समन्वय समितिको प्रमुखलाई लागेमा गाउँकार्यपालिका, नगरकार्यपालिका वा जिल्ला समन्वय समितिले त्यस्तो पदाधिकारी, सदस्य वा सभाका सदस्यको साथमा रहने एक जना परिचारक उपलब्ध गराउनेछ ।

(२) पदाधिकारी वा सदस्यको साथमा उपदफा (१) बमोजिम रहेको परिचारकलाई देहाय बमोजिमको सुविधा प्राप्त हुनेछ,

(क) दैनिक भत्ता : पदाधिकारी वा सदस्यले पाउने दैनिक भत्ताको आधा ।

(ख) भ्रमण भत्ता : पदाधिकारी वा सदस्यले भ्रमण गर्दा पाए सरहको सुविधा ।

१०. भत्ता तथा सुविधाबापतको रकम भुक्तानी : (१) पदाधिकारी, सदस्य र सभाका सदस्यले यस ऐनबमोजिम पाउने सुविधा, भत्ता तथा अन्य सुविधाबापतको रकम सम्बन्धित सभाको सचिवालय वा गाउँकार्यपालिका, नगरकार्यपालिका वा जिल्ला समन्वय समितिको कार्यालयले सम्बन्धित पदाधिकारी वा सदस्यको बैंक खाता खोली सोमार्फत भुक्तानी गर्नुपर्नेछ ।

(२) उपदफा (१) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि कुनै पदाधिकारी, सदस्य र सभाका सदस्यको बैंकमा खाता खोल्न नसक्ने अवस्था भएमा निजले पाउने भत्ता वा अन्य सुविधाबापतको त्यस्तो रकम सम्बन्धित सभाको सचिवालय वा गाउँकार्यपालिका, नगरकार्यपालिका वा जिल्ला समन्वय समितिको कार्यालयबाट उपलब्ध गराउन सकिनेछ ।

११. निलम्बनमा परेमा भत्ता नपाउने : यस ऐनमा अन्यत्र जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि कुनै पदाधिकारी वा सदस्य वा सभाका सदस्य आफ्नो पदबाट निलम्बित भएमा त्यस्तो निलम्बित अवधिभर, फौजदारी अभियोगमा अदालतको आदेशबमोजिम थुना, कैद वा धरौटीमा रहेमा त्यसरी थुना, कैद वा धरौटीमा रहेको अवधिभरको लागि निजले यस ऐनबमोजिम पाउने कुनै किसिमको सुविधा वा भत्ता पाउने छैन ।

१२. सुविधा कम हुने गरी निर्णय गर्न सक्ने : दफा ३ मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि यस ऐनले पदाधिकारी वा सदस्यका लागि निर्धारण गरेको सुविधा सम्बन्धमा सम्बन्धित स्थानीय तहको अन्तरिक स्रोत तथा क्षमताका आधारमा कम हुने गरी सम्बन्धित सभाले निर्णय गर्न सक्नेछ ।
१३. सुविधाको दुरुपयोग गर्न नहुने : यस ऐनका विभिन्न दफाहरूमा उल्लेख भएका सुविधाहरू सम्बन्धित पदाधिकारी तथा सदस्य स्वयम्ले मात्र उपयोग गर्न पाउनेछन् । सम्बन्धित पदाधिकारी तथा सदस्यहरूले सुविधाको दुरुपयोग गरेमा प्रचलित कानूनबमोजिम कारवाही हुनेछ ।
- स्पष्टीकरण : यस दफाको प्रयोजनको लागि सुविधाको दुरुपयोग भन्नाले माथि दफा दफामा तोकिएभन्दा बढी सुविधा लिने, अन्य व्यक्तिलाई सुविधा दिलाइदिने, योग्यता नपुगेको व्यक्तिलाई नियुक्ति दिने, गलत व्यक्ति वा कागजात खडा गरी सुविधा लिने, सरकारी धनमालको हानी नोक्सानी पुऱ्याउने लगायतका कार्यलाई बुझाउनेछ ।
१४. अनुसूचीमा हेरफेर गर्न सक्ने : प्रदेश सरकारले प्रदेश राजपत्रमा सूचना प्रकाशन गरी अनुसूचीमा हेरफेर गर्न सक्नेछ ।
१५. अन्य सुविधा प्रदेश सरकारले निर्धारण गरेबमोजिम हुने : यस ऐनमा लेखिएदेखि बाहेकका अन्य सुविधा तथा भ्रमण खर्च सम्बन्धी अन्य व्यवस्था प्रदेश सरकारले समय समयमा निर्धारण गरेबमोजिम हुनेछ ।
१६. बचाउ : यो ऐन प्रारम्भ हुनुभन्दा अगाडी सभाको निर्णयबमोजिम पदाधिकारी तथा सदस्यले पाएको सुविधा यस ऐनमा व्यवस्था भएको हदसम्म यसै ऐनबमोजिम भएको मानिनेछ ।

अनुसूची-१

(दफा ३, ५, ६, ७ र ८ सँग सम्बन्धित)

पदाधिकारी, सदस्य र सभाका सदस्यले पाउने सुविधा

(क) गाउँकार्यपालिकाका अध्यक्ष, उपाध्यक्ष, सदस्य तथा गाउँसभाका सदस्यको सुविधा

क्र. सं.	सुविधाको किसिम	इकाई दर	अध्यक्ष	उपाध्यक्ष	वडा अध्यक्ष	कार्यपालिका सदस्य	सभाका सदस्य
१.	मासिक सुविधा	प्रति महिना रु.	३०,५००	२५,०००	१९,०००	१०,०००	५,०००
२.	सञ्चार सुविधा	प्रति महिना रु.	१,५००	१,०००	८००	-	-
३.	दैनिक भ्रमण भत्ता	प्रति दिन रु.	१,८००	१,६००	१,५००	१,५००	१,५००
४.	विदेश भ्रमण गर्दाको दैनिक भत्ता	प्रति दिन (अमेरिकी डलरमा)	१५०	१४०	१२५	१२५	१२५
५.	यात्रा बीमा	प्रति भ्रमण रु. (लाखमा)	१०	१०	५	५	५
६.	यातायात खर्च	मासिक रु.	-	-	२,०००	-	-
७.	इन्धन सुविधा	मासिक लि.	७० डिजेल	६० डिजेल	१५ पेट्रोल	-	-
८.	मोबिल	त्रैमासिक लि.	५	५	१	-	-

(ख) नगरकार्यपालिकाका प्रमुख, उपप्रमुख, सदस्य तथा नगरसभाका सदस्यको सुविधा

क्र. सं.	सुविधाको किसिम	इकाई दर	प्रमुख	उपप्रमुख	वडा अध्यक्ष	कार्यपालिका सदस्य	सभाका सदस्य
१.	मासिक सुविधा	प्रति महिना रु.	३४,०००	३०,०००	२०,०००	११,०००	६,०००
२.	सञ्चार सुविधा	प्रति महिना रु.	२,०००	१,५००	१,०००	-	-
३.	दैनिक भ्रमण भत्ता	प्रति दिन रु.	२,०००	१,८००	१,६००	१,६००	१,६००
४.	विदेश भ्रमण गर्दाको दैनिक भत्ता	प्रति दिन (अमेरिकी डलरमा)	१५०	१४०	१२५	१२५	१२५
५.	यात्रा बीमा	प्रति भ्रमण रु.(लाखमा)	१०	१०	५	५	५
६.	यातायात खर्च	मासिक रु.	-	-	२,०००	-	-
७.	इन्धन सुविधा	मासिक लि.	८० डिजेल	७० डिजेल	१५ पेट्रोल	-	-
८.	मोबिल	त्रैमासिक लि.	५	५	१	-	-

(ग) जिल्ला समन्वय समितिका प्रमुख, उपप्रमुख तथा सदस्यको सुविधा

क्र. सं.	सुविधाको किसिम	इकाई दर	प्रमुख	उपप्रमुख	जिल्ला समन्वय समितिका सदस्य
१.	मासिक सुविधा	प्रति महिना रु.	३६,०००	३४,०००	१२,०००
२.	सञ्चार सुविधा	प्रति महिना रु.	१,५००	१,०००	-
३.	दैनिक भ्रमण भत्ता	प्रति दिन रु.	२,०००	१,८००	१,६००
४.	विदेश भ्रमण गर्दाको दैनिक भत्ता	प्रति दिन (अमेरिकी डलरमा)	१५०	१२५	१२५
५.	यात्रा बीमा	प्रति भ्रमण रु.(लाखमा)	१०	१०	५
६.	यातायात खर्च	मासिक रु.	-	-	३,०००
७.	इन्धन सुविधा	मासिक (लिटर)	१०० डिजेल	९० डिजेल	-
८.	मोबिल	त्रैमासिक (लिटर)	५	५	-

**द्रष्टव्य :**

- स्थानीय तहका पदाधिकारी तथा सदस्यहरूले विदेश भ्रमण गर्दा भारतको चेन्नाई, हैदराबाद, बैंगलोर, मुम्बई, दिल्ली, कोलकाता र बङ्गलादेशको ढाका र चटगाउँ बाहेक अन्य स्थानमा रात बिताउनु पर्दा माथि उल्लेखित दरको पचास प्रतिशत रकम मात्र दिइनेछ । अन्य देशको हकमा माथिको दररेट अनुसार नै हुनेछ ।
- स्थानीय तहका पदाधिकारी तथा सदस्यहरूले विदेश भ्रमण गर्दा आमन्त्रण गर्ने राष्ट्रको सरकार वा कुनै संस्थाबाट दैनिक भत्ताबापतको रकम उपलब्ध गराइएको अवस्थामा उल्लेखित दैनिक भ्रमण भत्ताबापतको रकम उपलब्ध गराइने छैन ।
- इजलास भत्ता : गाँउ तथा नगरपालिकाका न्यायिक समितिका सदस्यहरूलाई मात्र प्रति महिना बढीमा दुईवटा बैठकको लागि प्रति बैठक पाँचसय रूपैयाँ उपलब्ध हुनेछ ।
- समिति भत्ता : विधायन समिति, लेखा समिति र सुशासन समितिका सदस्यलाई मात्र बढीमा वार्षिक बाह्रवटा बैठकको लागि प्रतिबैठक पाँचसय रूपैयाँ उपलब्ध हुनेछ ।

अनुसूची-२  
(दफा ३ सँग सम्बन्धित)

स्थानीय तहका पदाधिकारी, सदस्य र सभाका सदस्यको

पद तथा गोपनीयताको शपथ

म ... .. (पूरा नाम)... .. मुलुक र जनताप्रति पूर्ण बफादार रही सत्य निष्ठापूर्वक प्रतिज्ञा गर्दै जनताको/ईश्वरको नाममा शपथ लिन्छु कि नेपालको सार्वभौमसत्ता र राजकीयसत्ता नेपाली जनतामा रहेको नेपालको संविधानप्रति पूर्ण बफादार रही ... .. स्थानीय तहको ... .. पदको कामकाज प्रचलित कानूनको अधीनमा रही मुलुक र जनताको सोझो चिताई, कसैको डर नमानी, पक्षपात नगरी, कसैप्रति पूर्वाग्रह वा खराब भावना नलिई पदीय गोपनीयता कायम राखी इमान्दारीसाथ गर्नेछु र आफ्नो कर्तव्य पालनाको सिलसिलामा आफूलाई जानकारीमा आएको प्रचलित कानूनबमोजिम गोप्य राख्नुपर्ने कुरा म पदमा बहाल रहँदा वा नरहँदा जुनसुकै अवस्थामा पनि प्रचलित कानूनको पालना गर्दा बाहेक अरु अवस्थामा कुनै किसिमबाट पनि प्रकट वा सङ्केत गर्ने छैन।

मिति:

नाम, थर:

दस्तखत:



कर्णाली प्रदेश सभाको सम्बत् २०७५ साल आषाढ १९ गते बसेको बैठकले नेपालको संविधानको धारा १९९ बमोजिम यो विधेयक पारित गरेको व्यहोरा संविधानको धारा २०१ बमोजिम प्रमाणित गर्दछु ।

राज बहादुर शाही  
सभामुख  
कर्णाली प्रदेश

प्रदेश सभा सचिवालय कर्णाली प्रदेश